

ویژه کارکنان شهرداری‌ها، دهیاری‌ها و شوراهای اسلامی شهر و روستا

* آزمایش دودکش:

- * برای اطمینان از صحت عملکرد دودکش سه آزمایش آسان ذیل را می‌توان انجام داد:
- * ساده‌ترین آزمایش هر دودکش دست زدن و لمس آن است. سردی دودکش نشانه عدم عبور گازهای سمی حاصل از احتراق دستگاه گازسوز و زنگ خطر می‌باشد. وقتی دستگاه گازسوز کار می‌کند باید دودکش آن داغ باشد و نوک انگشتان داغی آنرا حس کند.
- * آزمایش بعدی استفاده از شمع و یا شعله کبریت در محل دریچه و مبدأ دودکش در محل مصرف می‌باشد. با قرار دادن کبریت روشن در ابتدای دریچه باید شعله به سمت داخل دودکش کشیده شود. این موضوع نشانه کارکردن و مکش مناسب دودکش است و در صورتیکه تغییری در شعله ایجاد نشود نشان دهنده عدم مکش مناسب دودکش می‌باشد.
- * هنگام خرید و یا اجاره خانه و قبل از وصل وسایل گازسوز به دودکش، مسیر دودکشها را بایک وزنه و طناب محکم از پشت بام تا محل دریچه و مبدأ دودکش کنترل نمایید تا از باز بودن آن کاملاً مطمئن شوید.

* آشنایی با گاز منواکسید کربن (CO):

- * منواکسید کربن (با فرمول شیمیایی CO) گازی است که بر اثر ناقص سوختن هیدرو کربنها بوجود می‌آید. این گاز بسیار سمی است و رنگ و بوی خاصی ندارد. تمامی دستگاه‌هایی که وظیفه سوزاندن چیزی را دارند مانند یک بخاری گازی یا نفتی، آب گرمکن، و یا حتی موتور یک خودرو تا حدودی منواکسید کربن تولید می‌کنند که میزان این تولید به شرایط احتراق بستگی دارد؛ هرچه میزان اکسیژن در هنگام سوختن کمتر باشد بخش بیشتری از کربن‌ها دچار ناقص سوزی می‌شوند و به جای دی اکسید کربن CO₂ منواکسید کربن تولید می‌کنند.
- * همانگونه که گفته شد منواکسید کربن یک گاز بسیار سمی و خطرناک است. افرادی که در یک فضای بسته در معرض استنشاق این گاز قرار می‌گیرند ابتدا احساس سستی و خواب‌آلودگی می‌کنند و در صورتی که هرچه سریعتر مکان را ترک نکنند و یا هوای تازه تنفس نکنند دچار بیهوشی و در نهایت خفگی می‌شوند.
- * زمانی که فردی بر اثر گاز CO مسموم می‌شود به سرعت این گاز با گلبول‌های قرمز خون ترکیب می‌شود و چون میل ترکیبی CO با هموگلوبین خون ۲۵۰ برابر بیشتر از میل ترکیبی اکسیژن با هموگلوبین خون است لذا جایگزین اکسیژن بافت شده و در نهایت در کل بافت‌های بدن به خفگی منجر می‌شود. اگر درصد گازگرفتگی کم باشد فرد در ابتدا احساس سوزش در گلو، تهوع، استفراغ، و سردرد خواهد داشت. اگر درصد گازگرفتگی بالاتر باشد فرد دچار سرگیجه و کاهش هوشیاری می‌شود در نتیجه تشنج کرده و به کما می‌رود؛ البته این موضوع بستگی به غلظت گاز موجود در محیط دارد. بنابراین توصیه می‌شود هنگام روبرو شدن با فردی گازگرفته نباید دستپاچه شویم. در خیلی موارد پیش آمده است که فرد هنگام کمک و احیای شخص گازگرفته،

به دلیل عدم رعایت نکات ایمنی خودش هم قربانی شده است. در این گونه موارد ابتدا دستمال مرطوبی را جلوی دهان گرفته و پس از وارد شدن به محیط تمام درها و پنجره‌ها را باز می‌کنیم و سپس به کمک فرد آسیب دیده اقدام می‌کنیم. قبل از هر اقدام بهتر است افراد دیگر را در جریان بگذاریم تا اگر خودمان هم دچار مشکل شدیم دیگران برای کمک به ما آماده باشند. افرادی که با نوع خفیف گاز گرفتگی روبه‌رو می‌شوند معمولاً پس از انتقال به مراکز درمانی و اقدامات درمانی بهبود می‌یابند و اگر فردی با نوع شدید آن روبه‌رو شود به دلیل تاثیر گاز CO بر روی مغز، کبد، و سیستم عصبی به‌کما می‌رود و در این حالت نجات یافتن وی تقریباً غیرممکن می‌شود. البته به‌کما رفتن افراد بستگی به مدت زمان حضور فرد در محیط آلوده بستگی دارد؛ معمولاً اگر افراد مدت زمان زیادی در این محیط قرار گیرند به خواب ابدی فرو می‌روند و اگر هم دوام بیاورند تنها برای مدت کوتاهی است و برخی نیز ممکن است دچار معلولیت شوند.

*یکی از راههای تولید منواکسید کربن (CO) در منزل، احتراق ناقص سیستم‌های گرمایش و پخت و پز می‌باشد. همان‌طور که می‌دانید انسان برای تنفس نیاز به اکسیژن دارد. وجود منواکسید کربن (گاز سمی ناشی از احتراق ناقص دستگاه‌های گازسوز) در محیط زندگی، انسان را مسموم می‌کند چون حمل اکسیژن توسط خون مختل شده و اکسیژن به بافت‌های بدن نمی‌رسد و انسان دچار خفگی شده و در نهایت جان خود را از دست می‌دهد.

*علائم و نشانه‌های فیزیولوژی منواکسید کربن (CO) بر انسان بستگی به میزان غلظت منواکسید کربن در خون دارد؛ هرچه مقدار (CO) در خون بیشتر باشد، خطری که انسان راتهدید می‌کند بیشتر می‌شود. منواکسید کربن (CO) در غلظت پایین باعث خواب‌آلودگی، گیجی، خستگی، سردرد، سرگیجه ضعف و بیحالی، حالت تهوع، و گاهی استفراغ می‌شود و در غلظت‌های بالاتر باعث خفگی و مرگ می‌شود. برای دوری از خطرات همین‌گاز است که پیوسته توصیه می‌شود برای بخاری‌های گازی منازل حتماً از دودکش‌های کلاهدار و تجهیزات ایمنی استفاده شود.

